

شماره ۲۰۵۴

تاریخ ۱۷/۱/۷۳

پیوست دارد

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر رئیس

بجای

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۵۲۹۰ مورخ ۱۳۷۲/۷/۷ و پیرو

نامه شماره ۱۹۱۱-ق مورخ ۱۳۷۲/۶/۳۱

طرح صدور چک که در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ

۱۳۷۲/۸/۱۱ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی در عنوان و

متن به تصویب رسیده است در اجرای اصل نود و چهارم

قانون اساسی جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم

به پیوست ارسال می گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

جمهوری اسلامی ایران
مجلس شورای اسلامی
دفتر رئیس

برزقانی

شماره ۲۰۵۴

تاریخ ۱۷/۸/۷۴

پوست داسو

طرح اصلاح موادی از قانون صدور چک
مصوب تیر ماه ۱۳۵۵

ماده ۱- متن زیر بعنوان ماده ۱ به قانون صدور چک اضافه می شود و ماده ۱ قانون به ماده ۲ و شماره های بعدی به همین ترتیب تغییر می یابد.

ماده ۱ - انواع چک عبارت است از:

- ۱- چک عادی ، چکی است که اشخاص عهده بانگها به حساب جاری خود صادر و دارنده آن تضمینی جز اعتبار صادر کننده آن ندارد.
- ۲- چک تایید شده ، چکی است که اشخاص عهده بانگها به حساب جاری خود صادر و توسط بانک محال علیه پرداخت وجه آن تایید می شود.
- ۳- چک تضمین شده ، چکی است که توسط بانک بعهده همان بانک به درخواست مشتری صادر و پرداخت وجه آن توسط بانک تضمین می شود.
- ۴- چک مسافرتی ، چکی است که توسط بانک صادر و وجه آن درهریک از شعب آن بانک یا توسط نمایندگان و کارگزاران آن پرداخت می گردد.

ماده ۲ - ماده ۶ به ماده ۷ تغییر و به شرح زیر اصلاح شد:

ماده ۷ - هرکس مرتکب تخلف مندرج در ماده ۳ گردد به حبس تعزیری از شش ماه تا دو سال و حسب مورد به پرداخت جزای نقدی معادل یک چهارم تمام وجه چک یا یک چهارم کسر موجودی هنگام ارائه چک به بانک محکوم خواهد شد .

ماده ۳ - ماده ۷ به ماده ۸ تغییر و بشرح زیر اصلاح شد :

ماده ۸ - چک هایی که درایران عهده بانگهای واقع در خارج

بریتانی

- ۲ -

کشور صادر شده و منتهی به گواهی عدم پرداخت شده باشند از لحاظ
کیفری مشمول مقررات این قانون خواهند بود.

ماده ۴ - ماده ۹ به ماده ۱۰ تغییر و بشرح زیر اصلاح شد :
ماده ۱۰ - هرکس با علم به بسته بودن حساب بانکی خود
مبادرت به صدور چک نماید عمل وی در حکم صدور چک بی محل خواهد
بود و به حداکثر مجازات مندرج در ماده ۷ محکوم خواهد شد و مجازات
تعیین شده غیر قابل تعلیق است .

ماده ۵ - ماده ۱۲ به ماده ۱۳ تغییر و به شرح زیر اصلاح شد :
ماده ۱۳ - صدور چک بعنوان تضمین یا تامین اعتبار یا مشروط،
وعده دار یا سفید امضا ممنوع است ، صادر کننده در صورت شکایت
دینفع و عدم پرداخت به مجازات حبس از شش ماه تا ۲ سال و
یا جزای نقدی از یکصد هزار تا ده میلیون ریال محکوم خواهد شد .

ماده ۶ - ماده ۱۳ به ماده ۱۴ تغییر و به شرح زیر اصلاح و
یک تبصره به آن اضافه می گردد :

ماده ۱۴ - صادر کننده چک یا دینفع یا قائم مقام قانونی آنها
با تصریح به اینکه چک مفقود یا سرقت یا جعل شده و یا از طریق
کلاهبرداری یا خیانت در امانت یا جرائم دیگری تحصیل گردیده
می تواند کتباً " دستور عدم پرداخت وجه چک را به بانک بدهد
بانک پس از احراز هویت دستور دهنده از پرداخت وجه آن خودداری
خواهد کرد و در صورت ارائه چک بانک گواهی عدم پرداخت را بنا
ذکر علت اعلام شده صادر و تسلیم می نماید .

دارنده چک می تواند علیه کسی که دستور عدم پرداخت داده
شکایت کند و هرگاه خلاف ادعائی که موجب عدم پرداخت شده

بررسی

- ۳ -

ثابت گردد دستور دهنده علاوه بر مجازات مقرر در ماده ۷ این قانون به پرداخت کلیه خسارات وارده به دارنده چک محکوم خواهد شد.

تبصره ۱ - ذینفع درمورد این ماده کسی است که چک بنام او صادر یا ظهر نویسی شده یا چک به او واگذار گردیده باشد (یا چک در وجه حامل به او واگذار گردیده).

درموردی که ذینفع دستور عدم پرداخت میدهد بانک مکلف است وجه چک را تا تعیین تکلیف آن در مرجع رسیدگی یا انصراف دستور دهنده در حساب مسدودی نگهداری نماید.

تبصره ۲ - دستور دهنده مکلف است پس از اعلام به بانک شکایت خود را به مراجع قضائی تسلیم و حداکثر ظرف مدت یک هفته گواهی تقدیم شکایت خود را به بانک تسلیم نماید در غیر این صورت پس از انقضای مدت مذکور بانک از محل موجودی به تقاضای دارنده چک وجه آن را پرداخت کند.

ماده ۷ - ماده ۱۷ به ماده ۱۸ تغییر و بشرح زیر اصلاح وتبصره ۲ آن حذف میگردد:

ماده ۱۸ - در صورتیکه وجه چک در بانک تامین نشده باشد مرجع رسیدگی مکلف است وجه الضمان نقدی یا ضمانتنامه بانکی (که تا تعیین تکلیف نهائی معتبر باشد) معادل وجه چک یا قسمتی از آن که مورد شکایت واقع شده از متهم اخذ نماید . هرگاه صادرکننده چک متعدد باشند مرجع تعقیب میتواند مبلغ وجه الضمان یا ضمانت نامه بانکی را به میزان مسوولیت هریک از آنان و در صورت معلوم نبودن میزان مسوولیت بطور تساوی تقسیم نماید .
در صورتیکه یکی از متهمین معادل تمام مبلغ چک وجه الضمان یا

بهرتقانی

- ۴ -

ضمانت نامه بانکی داده باشد از بقیه متهمین تامین متناسب
اخذ خواهد شد .

در موارد مذکور در ماده ۱۴ نیز حسب مورد در صورتیکه وجه چک
در بانک تامین نشده باشد تا زمانی که دلائل و قرائن موجهی بر صحت
ادعای صادر کننده چک یا ذینفع بدست نیامده مرجع رسیدگی تامین
فوق را اخذ خواهد کرد .

همچنین در صورتیکه متهم برای پرداخت وجه چک درخواست
مهلت نماید مرجع رسیدگی در صورت اقتضاء میتواند با اخذ تامین
مناسب دیگر تا یکماه به او مهلت دهد .

در این صورت اگر متهم ظرف مهلت مقرر وجه چک را نپردازد
تامین مزبور به وجه الضمان تبدیل خواهد شد .

تبصره - در صورتیکه وجه الضمان یا ضمانتنامه مذکور در این
ماده تودیع شده باشد تامین خواسته از اموال متهم جایز نیست . در
این صورت ضرر و زیان مدعی خصوصی از محل وجه الضمان یا ضمانتنامه
باید پرداخت گردد .

ماده ۸ - ماده ۲۰ به ماده ۲۱ تغییر و بشرح زیر اصلاح و
تبصره به آن اضافه گردید .

ماده ۲۱ - بانکها مکلفند کلیه حسابهای جاری اشخاصی را که
بیش از یکبار چک بی محل صادر کرده و تعقیب آنها منتهی به صدور
کیفر خواست شده باشد بسته و تا سه سال بنام آنها حساب جاری
دیگری باز ننمایند .

مسئولین شعب هر بانکی که به تکلیف فوق عمل ننمایند حسب
مورد باتوجه به شرائط و امکانات و دفعات و مراتب جرم به
یکی از مجازاتهای مقرر در ماده ۹ قانون رسیدگی به تخلفات

بررسی

- ۵ -

اداری توسط هیات رسیدگی به تخلفات اداری محکوم خواهند شد.

تبصره ۱ - بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مکلف است سوابق مربوط به اشخاص را که مبادرت به صدور چک بلامحل نموده اند بصورت مرتب و منظم ضبط و نگهداری نماید و فهرست اسامی این اشخاص را در اجرای مقررات این قانون در اختیار کلیه بانکهای کشور قرار دهد.

تبصره ۲ - ضوابط و مقررات مربوط به محرومیت اشخاص از افتتاح حساب جاری و نحوه پاسخ به استعلامات بانکها بموجب آئیننامه ای خواهد بود که ظرف مدت سه ماه توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران تنظیم و بتصویب هیات دولت میرسد.

طرح فوق مشتمل بر هشت ماده و پنج تبصره در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ یازدهم آبان ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و دو به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

علی اکبر شایان نوری
رئیس مجلس شورای اسلامی

۵/۱۴